

17.82:24.83	1/3	עמוד 82	חודשים	ירחון נשים לראשי	הקל -	13/06/2013	37536787-6
אופיר ביכורים הוצאה לאו - 28680							

עם הספר יונית פרידלר

בין השורות
על ספרים ועל סופרים

לקראת החופשה הגדולה גם לנצור הספרים אורג
למזלנו ליוזמת אסביג ולסבינות
שאי אפשר לזכור את החופשה באמצעות.
אכזרית, הבאנו ספרי זיוון, פרוצה וילדים -
כאם על אסביג וסבינות כאלה ואחרים

ניצחון הרוח

הספר 'תקוות קטנות' הוא רומן היסטורי משפחתי שתחילתו לפני יותר ממאה שנה, והוא מגיע עד ימינו אנו עם אובדן וכאב כמו גם שמחה ואהבה היו מנת חלקם של משפחתה של הסופרת, שרצתה להנציח את כל אלה לבל יאבדו

אין מקום רחוק

על ספר הביכורים של עדי 'בשערט' נכתב במדור זה לפני שנתיים. 'תקוות קטנות' הוא הזדמנות לערוך היכרות אמיתית עם עדי, ילידת הארץ, נשואה, אם לארבעה בנים וסבתא לכנדים ונכדות, תושבת קרני שומרון מזה כשלושים שנה. עדי היא אישה צבעונית ונמרצת, בעלת דעות מוצקות בכל הנוגע לנשיות ופמיניזם בממסד הדתי בעידן של ימינו. היא מורה ומרצה לספרות ומנחת קבוצות לכתיבה יוצרת. לאחר תואר ראשון בתנ"ך וספרות עברית למדה לתואר שני בחינוך יהודי, ואף סיימה דוקטורט בלמודי האישה במכון שכטר.

בהיותה כבת שנה חלתה עדי בפוליו, ומאז היא סובלת מנכות קלה ברגל. בכיתתה למדו עוד ארבע בנות נכות פוליו, בשל מגפת הפוליו שפרצה בשנות החמישים ותקפה בעיקר תינוקות וילדים. למזלה הטוב הנכות שלה הייתה קלה משל חברותיה. מהנכות הקלה וממצבה הגופני הטוב למדה שני דברים חשובים ששירתו אותה כל חייה: ראשית, להודות בכל עת על מה שיש, מתוך תודעה מובהקת וחד-משמעית שיכול

חמישה ילדים חסרים. כמעט כל חייה הייתה סבתא לאה חסרה מישהו - מישהם - ומתגעגעת מתהומות הכאב. ועוד שישה ילדים חיים. מעט אושר שלא טבע בתהומות הצער. רסיסים. שירים ומנגינה ועניינים כחולות מאירות וחיוך מיוחד בשבילי" (מתוך האפילוג לספר).

הינדה-לאה, תלמידת גימנסיה בלודז', 1903, היא גיבורת הספר החדש של עדי שרון. זהו סיפורה המשפחתי של סבתה לאה מנערותה, דרך נישואיה ועלייתה לישראל ועד לקשיי החיים בארץ ולאסונות שפקדו אותה כאן. רומן היסטורי המשלב סיפורים משפחתיים שעברו מדור לדור עם חלקים בדויים, פרי דמיונה של המחברת. הסיפור מתחיל בשנות השלושים של המאה הקודמת ומסתיים בימינו אלה, עובר בניירתיה של אירופה, בתל אביב הישנה ובמושב פתח תקווה, שאליה עברו סבה וסבתה והיו מראשוני החלוצים בה.

הסיפור מסופר בשלושה קולות שונים. קולה של הינדה לאה, מנערותה ועד לתקופתנו, קולו של בער'לה-דב הבן וקולה של מיכל הנכדה, בת דמותה של עדי שרון.

16.25x17.92	2/3	83	עמוד	נשים לראשי חודשים	הלל - ירחון	13/06/2013	37536789-8
28680 אופיר ביכורים הוצאה לאו -							

הנשים במשפחה ובחברה יחד עם שמירה וקיום של הדת, התלכטה עדי כיצד לתאר סיטואציות משפחתיות. "סבתי הרתה כל שנתיים וילדה אחד- עשר ילדים, התלבטתי איך לספר על הזוגיות שלה ושל סבי. כאישה דתייה אני חושבת שיש לשמור על צניעות בכתיבה, לכן רמזתי על גילויי חיבה בין בני הזוג, ולדעתי, אין צורך ביותר מכך, להפך".

לא חששת מהחשיפה של הסיפור המשפחתי?

"היה לחץ משפחתי בזמן שכתבתי את הספר, ועדיין

היה להיות, חלילה, הרבה יותר גרוע. שנית, שהיא בכל זאת לא כמו כולם, ולכן יש לה יתרון. "אני מיוחדת ולא לגמרי מחויבת לנורמות כמו כל האחרים. כשאנשים אומרים לי: 'המקום שאת צריכה להגיע אליו לא רחוק, רק כמה מאות מטרים, ממש מעבר לפינה', אני צריכה לבדוק האם גם בשבילי המקום באמת לא רחוק. כמה מאות מטרים עדיין נחשבים 'לא רחוק'. אני פעילה ומתפקדת, אבל גם מודעת. הנכות הקלה שלי נותנת לי גם כוחות לרצות ולהשיג כמו כולם וגם להיות קצת אחרת ולתת לגיטימציה לדרך משלי".

יש מסר חזק מאוד בספר - גיבורי הספר מתמודדים

עם קשיים עצומים,

אך לא נשברים. באמת

אפשר לשמוח למרות

הקשיים?

"אני

בנהגברות על הקושי.

אנחנו שייכים לשורדים

ולמנצחים. אם תמיד

מחפשים את האור, את

הטוב, אז גם מוצאים

אותו. בספר מתוארים

קשיים אינמים וגוראים,

אבל המסר החשוב

הוא היאחז בכל הכוח

בחיים ולשמוח. סבתי,

אבי ואמי הם אנשים

שמחים. גם אני חליתי בפוליו, וברוך ה' אני יודעת

להעריך כל פסיעה שאני פוסעת וכל הצלחה שלי או של

בני משפחתי. וכן, אני בעד נשים חזקות ואיכותיות",

היא מדגישה.

כשהספר

היה מוכן

נתתי אותו

לדודתי והזהרתי

אותה שהספר

קשה. היא אמרה

בחשש מוסווה:

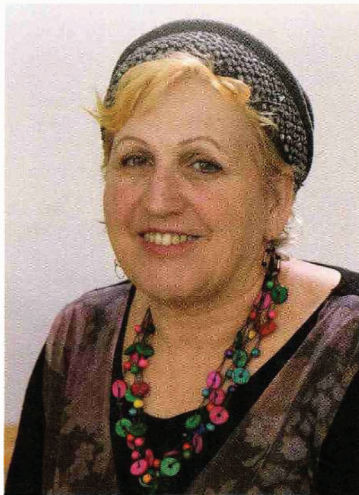
'אני חייתי את

החיים האלה. מה

יכול להיות קשה

יותר מלחיות את

החיים?"

פתחתי את הפצעים

כפמיניסטית דתייה המנסה להעצים את מקומן של

16.47x18.28	3/3	84	עמוד	חודשים	הלל - ירחון נשים לראשי חודשים	13/06/2013	37536790-0
אופיר ביכורים הוצאה לאו - 28680							

הרומן היסטורי מספר על תקופה בלתי נתפסת, הוא אקטואלי לימינו?

"אני חושבת שהרומן אקטואלי. גם היום המאבק על הארץ טרם הסתיים. גם היום אנשים מתקשים להתמודד עם משברים, וחוזר מהידע היסטורי של התקופה יש בספר הרבה אמת, בעיקר על יחסים בין אנשים ובתוך המשפחה ועל אהבה. בכל הדורות ובכל המקומות אנשים הם אנשים וכולם מחפשים אהבה וקשר."

הרומן מבוסס על סיפורי חיים והרבה בו מן האמת, אבל שיניתי את המקומות, את הדמויות, את השמות. אפשר לומר שהכול בו אמתי. הכול בו ייתכן. הכותב יוצר במטבחו תבשילים מן החומרים של החיים עצמם. מי שיותר קרוב אליי אולי יזהה דמויות ואירועים, ומי שלא מכיר את הסיפורים שמאחורי הסיפורים צריך לשאול את עצמו אם הוא מאמין למה שכתוב. ההבדל בין ספרות להיסטוריה הוא בדיוק זה. היסטוריה

היא מה שהיה, וסיפור הוא מה שיכול להיות. הסיפור הופך להיות אמתי אם הקורא יכול להאמין לו. אני אוהבת לכתוב, והיה לי חשוב להנציח את התקופה, את הדמויות, ואת הסיפור."

**אני מאמינה
שבכל מקום
בעולם
מחפשים קשר,
אהבה, קבלה
ובכל מקום וזמן
גם מתמודדים עם
קשיים. במשפחה
שלנו היה חשוב
להדגיש את
ניצחון הרוח.
המשפחה מסמלת
כוח, מבצר של
חיבור"**

תקנות קטנות / עדי שרון
הוצאת אופיר ביכורים, 447 עמודים, כריכה רכה

יש כי הספר חושף את הסיפור המשפחתי ואת סוד היעלמו של אחד הבנים ואסונות נוספים", אומרת עדי. "אני מאמינה שבכל מקום בעולם מחפשים קשר, אהבה, קבלה ובכל מקום וזמן גם מתמודדים עם קשיים. במשפחה שלנו היה חשוב להדגיש את ניצחון הרוח. המשפחה מסמלת כוח, מבצר של חיבור, קשר רחבי וקשר של עומק אל הדורות הקודמים והבאים. אני בת בכורה ונכדה בכורה וחוויתי יחד עם דודי והוריי את עוצמת הכאב, ללא מילים, רק בתחושות. אני פתחתי את הפצעים ונתתי מילים לאלם."

"בחרתי לכתוב רומן היסטורי ולא אוטוביוגרפי כדי לאפשר לעצמי מרחב הכרחי. לא הראיתי את הספר לדודתי, שהן גיבורות בספור, לפני שסיימתי את הכתיבה. כשהספר היה מוכן נתתי אותו לדודתי והזהרתי אותה שהספר קשה. היא אמרה בחשש מוסווה: 'אני חיינת את החיים האלה. מה יכול להיות קשה יותר מלחיות את החיים?' ובכל זאת כשקראה לראשונה התקשרה אל אמי ואמרה לה: 'אני לא מפסיקה לבכות'. אחרי שהיא צלחה את הקריאה הראשונה, היא התקשרה אליי בהתרגשות ונתנה את ברכת הדרך."

תבשילים מן החיים

"הסיפור יושב בתוכי שישים שנה וחיכה בקוצר רוח לצאת לאור, אך כשכתבתי הוא פרץ ממני בחודשים אחדים וכאילו נכתב מעצמו. הסיפור מבוסס על החיים, ויש בו הרבה מן האוטוביוגרפיה, אך הוא רומן. על הטרגדיה המשפחתית, שעליה מבוסס הסיפור, ידעתי מן החוטים הסמויים שרחשו בבית סבי וסבתי. סבתי לאה ילדה אחד-עשר ילדים ושכלה חמישה מהם. שניים נפלו על מזבח אהבת האדם והארץ. משפחת אבי עלתה מפולין בשנת 1930 לתל אביב בתקופה מרת גורל של פרעות ופוגרומים, מרד ערבי, שלטון הבריטים בארץ ומלחמת השחרור."